

Spm. nr. S 358

Til socialministeren (5/11 97) af:

Tove Fergo (V):

»Vil ministeren oplyse, hvorledes det forholder sig med hensyn til, at ældre indvandrere har mulighed for at få tilsendt deres folkepension, når de tager tilbage til deres hjemland, og vil ministeren i den forbindelse endvidere oplyse, hvordan de danske myndigheder bliver orienteret, når den ældre afgår ved døden, samt hvor mange år en ældre indvandrer skal opholde sig i Danmark for at opnå folkepension ved hjemrejse?«

Svar (12/11 97)

Socialministeren (Karen Jespersen):

I lov om social pension § 3, stk. 1, er det fastsat, at retten til pension er betinget af, at modtageren har fast bopæl her i landet eller hyre på dansk skib.

Personer, der er fyldt 67 år, og som har haft fast bopæl her i riget i mindst 30 år mellem det fyldte 15. og det fyldte 67. år, har dog mulighed for at få tilkendt folkepension i udlandet. Dette fremgår af § 3, stk. 2, i lov om social pension.

I lovens § 3, stk. 3, er det fastsat, at personer med dansk indfødsret, som tager bopæl i udlandet efter at have fået tilkendt pension, bevarer retten til pension, hvis de efter det fyldte 15. år har haft fast bopæl her i landet i mindst 10 år eller i mindst $\frac{1}{4}$ af tiden fra det fyldte 15. år til det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes. Bopælskravet skal her være opfyldt umiddelbart inden det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes. Hvis ansøgningen indgives efter det fyldte 67. år, skal bopælskravet være opfyldt ved det fyldte 67. år. Der er således ret til under særlige omstændigheder at medtage en allerede tilkendt pension til udlandet.

Der er i loven givet Direktøren for Den Sociale Sikringsstyrelse mulighed for at tillade, at retten til pension bevares for personer, der modtager pension, inden de tager fast bopæl i udlandet. Efter praksis lægges der ved vurderingen bl.a. vægt på antal bopælsår i Danmark. Der har sjældent været meddelt dispensation i tilfælde af mindre end 20 års tilknytning til Danmark. Endvidere har der i disse sager været lagt vægt på, at bopælsårene har ligget umiddelbart inden ansøgningen.

For repatrierende, hvilket vil sige personer, der vender tilbage til deres oprindelsesland eller et tidligere opholdsland, er der fastsat særlige regler. Reglerne gælder alene for personer, der ikke har dansk indfødsret. Repatrierende, der modtager folkepension, har således mulighed for at medtage denne til hjemlandet eller et tidligere opholdsland. Reglen gælder ikke for førtidspension. Det er alene folkepensionens grundbeløb, der kan medtages, og alene den del af folkepensionen, der efter lovens regler er optjent på grundlag af bopælstid her i landet. Bopælstid i oprindelseslandet eller i andre lande indgår ikke ved fastsættelsen af den pension, der kan medtages.

Den persongruppe, der kan medtage en allerede tillagt pension, er nærmere afgrænset i lov om social pension § 3 a. Det drejer sig bl.a. om udlændinge, der har fået opholdstilladelse efter § 7 og § 8 i udlændingeloven, hvilket vil sige konventionsflygtninge, de facto flygtninge og kvoteflygtninge. Derudover omfattes personer med humanitær opholdstilladelse, som i overensstemmelse med sædvanlig praksis efter en periode er meddelt opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, samt en i loven nærmere afgrænset personkreds.

Der henvises til vedlagte kopi af lovens § 3 a for en nærmere afgrænsning af den personkreds, der er omfattet af repatrieringsreglerne. (Ikke optrykt her).

For så vidt angår spørgsmålet om, hvordan de danske myndigheder bliver orienteret, »når den ældre afgår ved døden«, kan det oplyses, at Den Sociale Sikringsstyrelse i hovedparten af sagerne bliver opmærksom på dødsfald ved meddelelser fra pårørende eller dødsboer i udlandet. Styrelsen kan herudover blive opmærksom på dødsfald, hvis Styrelsens post, der sendes til alle pensionister flere gange om året, kommer retur. I disse tilfælde standses pensionsudbetalingen midlertidigt, indtil pågældende giver livstegn fra sig, og permanent, hvis en udenlandsk søsterorganisation eller Udenrigsministeriet på anmodning fra Styrelsen kan bekrafte en forespørgsel om eventuelt dødsfald.

Herudover indkalder Styrelsen – som krævet i cirkulære om social pension § 22 – én gang årligt leveattester fra samtlige pensionister i udlandet. Er leveattesten (i øvrigt sammen med en indtægts erklæring og samlivsattest) ikke modtaget retur i korrekt og udfyldt stand inden 3 måneder, standses den løbende pensionsud-